

Välfärd, klimat och kompetens
Marina Gregorsson
Tfn: 063146619
E-post:

2020-08-24

RUN/23/2020

Så har arbetet med ungdomsstrategin genomförts

Bakgrund till strategin

Framtagandet av strategin kom genom ett initiativ från dåvarande primärkommunala nämnden. Syftet var att belysa barn-och ungdomspolitik. Flera av kommunerna i Jämtlands län har och har haft en stor utmaning i att få unga att stanna kvar/flytta till sin kommun. Primärkommunala nämnden ville få svar på vad som är attraktivt för unga i Jämtlands län.

Det första som gjordes var en förstudie, ”Vill framtiden bo i Jämtlands län?” och utifrån den förstudien beslutades att ta fram en ungdomsstrategi i Jämtlands län. Flera kommuner har utifrån strategin, som var gemensamt för hela länet, gjort egna handlingsplaner.

De områden som belyses i strategin är;

- Utbildning och kompetens
- Arbete och entreprenörskap
- Boende och kommunikationer
- Inflytande och delaktighet
- Trygghet och hälsa
- Kultur och fritid.

Dessa områden har gemensamt beslutats i olika samverkansforum. Områden är mångt och mycket tagna från Lupp som genomfördes länsgemensamt 2012. Lupp är en enkät som vänder sig till ungdomar i årskurs 8 och två på gymnasiet.

Ungdomsstrategin har gemensamma mål som RUS, den Regionala Utvecklingsstrategin. De prioriterade insatsområdena i strategin är områden som det har arbetats med och vissa områden saknades det initiativ kring.

Under själva framtagandet av strategin lyftes ungdomspolitik, många event, konferenser och workshop genomfördes i framtagandet och genomförandet av strategin.

Genomförande av strategin

När strategin hade antagits i regionförbundet så gjorde några kommuner handlingsplaner som kopplades till strategin. Ragunda var här ett mycket gott exempel med en tjänsteperson som drev frågan horisontellt i kommunen.

Regionförbundet sökte medel från MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor), och kunde där igenom anordna konferenser med föreläsare kring

aktuella teman. Teman vid konferenserna var bland andra Inflytande och Flytta - stanna utmaningar. Vid dessa konferenser var det ett stort deltagande från samtliga kommuner, både politiker och tjänstepersoner.

Det fanns ett nätverk med kommunala tjänstepersoner som samordnades av Regionförbundet/Region Jämtland Härjedalen och de hade olika teman för våra träffar. Vi la även våra möten i kommunerna. Vid ett tillfälle åkte nätverket gemensamt till Rikskonferensen för att omvärldsbevaka ungdomsfrågorna, nationellt. Ett mycket tydligt resultat från strategin i kommunerna är att sju av åtta av länets kommuner valde att ge sina unga fria busskort i länet.

I och med att det börjades med besparingar i kommunerna, då tjänstepersoner inte får fortsatt uppdrag, tjänstepersoner byter uppdrag, så tappade genomförandet av strategin fart. Från ett regionalt perspektiv var det svårt att samordna något då det inte fanns mottagningskapacitet i kommunerna. När regionförbundet gick samman med landstinget och bildade region så hade inte primärkommunerna heller samma position, utan gick från beslutande till ett samverkansråd. Där upplever vi att vi tappade fart i arbetet.

Gällande uppföljning av strategin så har den följts upp i och med *Läget i länet* som har genomförts år 2016, 2017 och 2019. Några av målen i strategin svåra att mäta, vilket också blir tydligt i den sammanställning för mål och indikatorer som visas i tabellen längre ner i dokumentet men också i det uppföljningsrapport från medföljer detta ärende.

Ungdomsinflytande i Region Jämtland Härjedalen

Regional utveckling och regionstaben hade mycket samverkan kring ungdomsinflytande och utredde frågan i flera omgångar. En utredning som genomfördes år 2017 visade bland annat att det bland kommunerna i Jämtland Härjedalen inte finns någon enhetlig organisation kring ungas inflytande. De kommuner som hade haft ungdomsråd ville förnya och förändra och de kommuner som inte hade någon organisering trevade sig till en form av råd och såg möjlighet till ungas inflytande i den modellen. Detta innebar att det inte fanns någon naturlig rekryteringskanal för Region Jämtland Härjedalen från länets kommuner till ett ungdomsråd på regional nivå. Under hösten 2016 tillfrågades länets kommuner via regionens samverkansråd hur ett eventuellt samarbete kring ungdomsfrågan skulle kunna se ut. En majoritet av kommunerna uppgav då att de själva var uppe i ett förändrings-/utvecklingsarbete. Några kommuner uppgav att de skulle tänka sig en dag/år som ordnas tillsammans med Region Jämtland Härjedalen. Någon enighet i frågan saknades dock.

Under utredningen gång blev det tydligt att ett arbete med ett ungdomsperspektiv på det sätt som ungdomsstrategin förespråkar inte är möjligt att genomföra. Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner delar inte samma bild om hur det ungdomspolitiska arbetet ska bedrivas. Länets kommuner har också hunnit olika långt i sitt ungdomsarbete vilket gör det svårt att samordna frågan regionalt. Att arbeta utifrån ett ungdomsperspektiv innebär för Region Jämtland Härjedalen att utgå från ungdomsstrategin och ur de prioriterade områden i årliga verksamhetsplaner (regionstyrelsens verksamhetsplan, regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan o.s.v.). Värt att beakta är att den nationella ungdomspolitiken inte är styrande för regioner och kommuner. Det innebär att regionen kan välja att arbeta med de ungdomspolitiska målen men också att avstå.

Lärdomar för framtida strategier:

Det handlar mycket om resurser. Kommunerna upplevde att det i strategin fanns en högre ambition än tilldelade medel. Strategin faller tillbaka på ett politiskt beslut men när det kommer till genomförandet så fattas det oftast pengar för genomförandet och då blir det lite gjort.

Viktigt att tänka på är att försöka få till ett horisontellt angrepp på en sakfråga, där varje fråga som exempelvis handläggs ska ha ett barn- och ungdomsperspektiv.

Det är också viktigt att adressera hur ett särskilt perspektiv (ungdomsperspektivet i detta fall) ska integreras och tillgodoses utifrån att vi har många olika perspektiv att beakta i våra verksamheter och uppdrag.

Ett resultat i sig i och med framtagandet och implementering av Ungdomsstrategin var att ungdomspolitikerna belystes.

Sammanfattande måluppföljning

Tabellen nedan visar en sammanfattning av hur strategins mål utifrån indikatorer förhåller sig i jämförelse med riket. En beskrivande redovisning av målen finns i ”Uppföljningsrapport utifrån mål i Ungdomsstrategin 2014-2020”

Grön prick visar att länet ligger: högre, ökat, positivt

Gul prick visar att länet ligger: samma nivå, oförändrat, ej positiv eller negativ

Röd prick visar att länet ligger: lägre, minskat, negativt

Saknas = jämförs ej

*jmf ej mot riket utan visar om överskottet är positivt eller negativt

Mål	Indikatorer	Jmf med riket/överskott	Trenden
Utbildning och kompetens			
Att länets elever genomgår utbildning med uppnådd gymnasieexamen	<ul style="list-style-type: none"> Andelen 20 åringar med minst 3-årigt gymnasium Andelen elever (%) med examen från gymnasieskolan inom 3år 	<p>●</p> <p>●</p>	<p>●</p> <p>●</p>
Att fler väljer högre utbildning	<ul style="list-style-type: none"> 30-34 åringar med högre utbildning Studerande som påbörjat högskola inom 3 år 	<p>●</p> <p>●</p>	<p>●</p> <p>●</p>
Arbetslivsanpassade utbildningar			
Livslångt lärande för tillväxt			

och personlig utveckling			
Arbete och entreprenörskap			
Fler arbetstillfällen	<ul style="list-style-type: none"> Andel förvärvsarbetande, 20-24 år & 25-34 år 	●	●
Fler företagare	<ul style="list-style-type: none"> Andel företagare av de sysselsatta 	●	●
Universitet upprätthåller spets inom länets profilområden			
Boende och kommunikation			
Det är attraktivt för unga vuxna att bosätta sig i länet*	<ul style="list-style-type: none"> In och utflyttning unga 18-30 år Flyttöverskott 18-30 år 	●	●
Förbättrade kommunikationer överbryggas de långa avstånden			
Bredbandsnät med hög kapacitet når hela länet			
Fler cykel- och gångvägar gagnar miljö och trafiksäkerhet			
Inflytande och delaktighet			
Alla ungdomar ska ha möjlighet att forma sin egna liv och ha inflytande över samhällsutvecklingen			
Trygghet och hälsa			
Hälsa på lika villkor för hela befolkningen	<ul style="list-style-type: none"> Andelen 16-29 år som anser sig har god hälsa 	●	●
I Jämtland Härjedalen har alla lika förutsättningar oavsett funktionsförmåga			
Jämtlands län upplevs som landets tryggaste län	<ul style="list-style-type: none"> Andel 16-29 år som avstått från att gå ut ensam 		●
Kultur och fritid			
Attraktiv fritid för ungdomar i regionen			
Fler personer är aktiva och skapande i kulturlivet, särskilt	<ul style="list-style-type: none"> Utbudet av föreläsningar/ 		●

barn och unga	<p>konserter/film samt övriga programaktiviteter till barn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antal publik och deltagare barn • Antal elever i den kommunala kulturskolan 		
Länet tillhör de mest attraktiva i landet för unga kvinnor	<ul style="list-style-type: none"> • Andelen unga kvinnor 18-30 år av hela befolkningen • Inrikesflyttöverskott kvinnor 18-30 år 	<p>●</p> <p>●</p>	<p>●</p> <p>●</p>
Den ideella sektorn har stärkt sin roll i kulturlivet			